

Kedves Tanáraink!

Eljött ez a pillanat is! Az a pillanat, amikor egy furcsa, zavaros időszak után elválunk egymástól. Amikor valaminek vége az ember számot vet. Úgy gondolom, hogy ez a számvetés, nem akkor igazán teljes, ha bizonyos momentumokat idézünk fel. Esetünkben akkor, ha visszagondolunk arra, hogy mi az, amit Önöktől kaptunk, amivel gazdagították életünket a felnőtté válás idején. Ezt úgy tartom célravezetőnek, ha alkotunk egy képet arról, hogy ki is a tanár, majd rátérünk arra, hogy ezt, hogyan tapasztaltuk meg az Önök óráin. Az elmúlt hosszú időszak, úgy hatott ránk, mint a villámcsapás: egy szempillantás alatt, hiszen még feleszmélni sem tudtunk, és hatalmas erővel. A pandémia az egészségügyi hatásokon túl lelki károkat is okozott: az interperszonális kapcsolatok tönkremenetelét. Azokat a személyes találkozásokat szüntette meg, melyek elengedhetetlenek a megfelelő oktatáshoz és tanuláshoz egyaránt. Egy teljesen új, ezelőtt még ki nem próbált rendszerben kellett teljesíteni diáknak és tanárnak egyaránt. Az egész oktatásnak talán azt a legfontosabb részét nehezítette meg kiáradni az elmúlt nagyjából másfél „online” év, mely maga a pedagógus jelleme, karizmája. Nem a tananyag pusztá, bocsánat a szóért, felmondása a jó tanár elsőszámú attribútuma, hanem azaz erkölcsi világkép, melyet megtestesít. A huszadik századi Magyarország egyik legnagyobb pedagógus egyénisége, Németh László felvázolta mindezt *A jó tanár* című esszéjében. A jó tanár egy olyan erkölcsi horizontot testesít meg, melyhez a felnőtté váló diák igazodni tud és akar is, hiszen mindenki keresi a maga egyéniségét, még egy olyan világban is, ahol alig találkozhatunk igazi példamutató egyéniségekkel. A huszadik század egyik legnagyobb gondolkodója, a brit irodalomtudós C.S. Lewis, maga is tanáremberként az erkölcsi iránymutatás fontosságáról az oktatásban egy külön könyvet írt *Az emberiség felszámolása* címmel. Lewis így határozta meg a pedagógus feladatát: *„A pedagógusnak manapság nem az a dolga, hogy ritkítsa a dzsungelt, hanem sokkal inkább, hogy vizet fakasszon a sivatagban. A talmi érzelmek ellen a valódi érzelmi nevelés a helyes védekezés. Ha érzelmi diétára fogjuk és kiéheztetjük az ifjúságot, azzal csak könnyebb prédává válik a propagandisták számára, amikor útjába kerül: a lélek kiéheztetése megbosszulja önmagát, s a megkeményített szív nem jelent kijátszhatatlan védelmet a meglágyult fejjel szemben”.*

Kedves Tanáraink! Sokan nemcsak itthon, hanem ahogy Lewis is írta, az oktatásáról méltán híres Nagy-Britanniában is az emberi élet oly meghatározó

időszakában, mint a gimnázium nem kapnak olyan tanárokat, akiktől nemcsak magát a tantárgyat ismerik meg, hanem magát az erkölcsös ember archetípusát. Hiszen már nem vagyunk gyermekek, de még valójában felnőttek sem, olyan felnőttek vagyunk, akiknek fogni kell a kezét és kíséreni kell az úton. Lehet egy gimnázium minden évben az országos rangsor élén, diákjai felléphetnek az összes tanulmányi verseny dobogójára, de ha tanáraik nem adnak a tárgyi tudás mellé morált, ami emberré teszi az embert, akkor nem emberek kerülnek ki 8, 6 vagy 4 év után a gimnáziumok falai közül, hanem okos állatok. Azt kell mondanunk, hogy Önöktől nemcsak az egyes tantárgyak mélységeiben merülhettünk el és fedezhettük fel azoknak titkait, hanem felnőtté válásunk időszakában fogták a kezünket, még akkor is, amikor más talán már elengedte volna. Megmutatták az Önök jellemvonásaikból fakadóan nemcsak, hogy milyen a jó tanár, hanem hogy milyen a jó ember: nemcsak tanítottak, hanem neveltek is.

Most az imént elméletben megfogalmazott jellemvonásokat át kell ültetnünk a tapasztalat szintjére, kiemelve azokat a tanárokat, akik az egész osztályt tanították. Mindenki emlékezni fog arra, ahogy történelem órán a Tanár Úr, nemcsak elmesélte az eseményeket, de megtestesített vele együtt egy értékrendet. A szó hagyományos, pozitív értelmében konzervatív keretbe foglalta az órát. A konzervatív szóról az juthat az eszünkbe, hogy mindig mindennek megvan a helye, semmi nem lóg a levegőben, minden illeszkedik valamilyen keretbe, akár folyamatba. Így nem pusztán történetek összességét hallhattuk hat éven át, hanem idejekorán megtudhattuk, hogy a történelmi eseményeket nem csupán elfogadni kell, hanem megérteni. Mindig minden valamiből következik. Ezt nagyon sokan nem tudják, így nem is értik meg a jelent, a hatalom ezt kihasználva rútol becsapja őket, így a demagógia áldozataivá válnak. Mi gondolkozni fogunk: a jelen eseményeit a múlt felől közelítjük, egy folyamatba illesztjük be őket. Köszönjük Tanár Úr!

Hidvégi Tanárnő megmutatta számunkra, hogy semmi sem lehetetlen. Ezt személyesen is alá tudom támasztani: Nem számít honnan jön valaki, lehet hosszabb ideig tart, de a hegy csúcsát mindenki eléri. A Tanárnő emellett emberileg is nevelt minket. Útszintén, megint csak ki kell emelnem, hiszen ezt ma sokan félreértik, hogy pozitív értelemben konzervatív módon. Megtanította nekünk milyen a becsületes, őszinte, szorgalmas ember. Milyen tisztességgel elkötelezettnek lenni a feladat iránt. Ez sokszor konfliktusokkal járt, ami természetesen nem tetszett a lázadó diáknak, mert ő, mármint a diák, csak a „most”-ot nézi és nem tekint előre. Ön persze hagyhatta volna a nehezebb

helyzeteket, de nem tette. Köszönet azért a nemcsak tanító, hanem nevelő munkáért, amit Ön végzett.

A híres lengyel származású fizikus Marie Curie egyszer azt mondta: *„Azok között vagyok, akik szerint a természettudomány gyönyörű.”* Sokan nem értik. Nem értik, mert nem vezette be őket senki a természettudományok szépségébe. Nem, ez nem a humán vagy reál beállítottság kérdése. A természet szépséget mindenki elfogadja, hiszen minden ember rendelkezik esztétikai érzékkel. Na, de kevesen vannak azok, akik megértik, honnan ered a szépség, mi ennek az egésznek, ha úgy tetszik a mozgatórugója. Tóth Szilvia Tanárnő óráin nem úgy kerültek bemutatásra a természet törvényei, mint valami személytelen tőlünk távolálló létezők. Azért nem éreztük idegennek a fizikát, mert a tanárnőtől, nyugodtságot és kiegyensúlyozottságot láttunk. Nem vasszigorral lett ránk erőltetve a fizika, hanem lehetőségként. Ízelítőt kaptunk, és aki szívéhez közelebb állt, az bátran elmerülhetett benne a későbbiekben. Köszönjük!

Zita nénitől megtanulhattuk, hogy a legapróbb mikroorganizmus is milyen óriási szerepet tölt be a természetben. Természetesen, rengeteg mindent megtudhattunk a természet szépségéről, törvényeiről, de ami mindenkiiben megmaradt, hogy mennyi mindent kaptunk emberileg a Tanárnőtől. Az a fajta boldogság, pozitív energia, ami Önből áradt kiemelt minket a hétköznapi szürkeségből. Ha azon gondolkozunk majd akár évtizedek múlva, hogy milyen a jó tanár, lesz kiből kiindulnunk. Tanárnő, köszönünk mindent!

A földrajz talán az egyik legsokrétűbb tantárgy. Az égitestektől az éghajlatokon át a különböző országok gazdaságáig sok mindenről szó van. Az élet ezen különböző területeit összefogni nem egyszerű feladat. Az eredetileg latin közmondás szerint *„a tudás hatalom”*. Ezt tanultuk meg Mészáros Attila Tanár Úrtól és itt külön ki kell emelnem a történelem fakultációt. Megtanulhattuk, hogy a biztos tudás birtokában nehezen veszhetünk el az életben. Egyben a Tanár Úr példát állított elénk az ismeretek terén: a tudás és az információgazdagság terén mindig van, hova fejlődnünk. Köszönjük a példaértékű munkáját, Tanár Úr!

Megint csak érdemes C.S. Lewist idézni, aki ezt írta egykor: *„Az irodalom nemcsak leírja, hanem hozzá is tesz a valósághoz. Gazdagítja a mindennapi élet által megkövetelt és biztosított szükséges kompetenciákat és ebben a vonatkozásban vizet fakaszt abban sivatagban, amivé vált az életünk.”* Meglátásom szerint, az irodalom által tudunk meg a legtöbbet az emberi érzésekről. Sokan azt gondolják a versnek nincs különösebb értéke, nincs *„hozzáadott értéke”*. Ez az utilitarista felfogás kiüresíti a lelket. Igenis szükség van arra, hogy elgondolkozzunk egy

versen. Elgondolkozzunk arról, hogy egy adott kort, egy adott költő hogyan élt meg személyesen és ebből számunkra mi következik. Lyubica tanárnő megint csak pozitív értelemben konzervatív rendben, objektíven tárta föl előttünk az adott író, költő érzelmvilágát. Akit megérintett az adott mű, az elgondolkozhatott rajta, hogy számára milyen üzenettel szolgált. Köszönjük a kitartó munkáját!

A matematika az egyik olyan területe az életnek, mely elől sokan menekülnének, de mindenhol ott van. Talán jobb taktika, ha nem is megbarátkozunk vele, de elfutni semmiféle képpen nem futunk el. Inkább álljunk meg vele szemben és próbáljuk megismerni, mert mindenki elé kitar valamit magából. Valaki elé csupán néhány titkát, valaki elé több mindent, valaki elé viszont szinte mindent. De a közös ezekben az emberekben az, hogy amit megmutat magából a matematika annak ugyanúgy tud örülni az, akinek kevesebbet, mint az, akinek többet adott. Úgy vettem észre hasonló állásponton van Teleki Tanár Úr is. Nem elkeserednie kell annak, aki kevesebbet kap a matematikától, hanem úgy kell teljesítenie ezt az intellektuális kihívást, hogy amit csak lehet azt megismerje. Úgy gondolom ez a maximum, amit tehetünk, talán nem is kell több. A Tanár Úrral, az ő közvetlenségével és diákbarátságával elértük ezt a maximumot. Köszönet érte Tanár Úr!

A német nyelv sokaknak nem a kedvence. Talán azért, mert a posztmodern világban az ember már a szabálytalanságban nő fel, a német nyelv pedig ennek a szöges ellentétje: merev szabályokra épül, talán ez adja meg az esszenciáját. Kelemen Tanárnő megmutatta számunkra, hogy a szigorú német nyelvet nemcsak szigorúan lehet tanulni. Ellenkezőleg: A tanárnő a mindenkinek tetsző sajátos humorával, élénk tudta tárni a német nyelvet, mint lehetőséget: aki akarta, az elsajátíthatta. Senki nem gyűlölte a maga szabálytalansága miatt, ezt az oldalát a tanárnő eltüntette. Köszönjük a munkáját!

Kiss Erika Tanárnő áldozatkész módon járult hozzá ugyanezen akadály ledöntéséhez. Emberileg sokat tanultam tőle személyesen. Bizalommal fordult hozzánk, segített mindig mindenkor. Kevés kifogástalan jellemű embert ismerek, de ő mindenképpen közéjük tartozik. Igaz a Tanárnő csak néhányunkat tanította az osztályból, de nem tudnám hol lenne nélküle a német érettségim. Ezért kihasználva az alkalmat, hogy én szólhatok Önökhöz, külön megköszönöm a tanárnő munkáját! Köszönök mindent, amit értem tett!

Élnék azzal a merész párhuzammal, hogy a sport egy dologban hasonlít a valláshoz: nem lehet ráerőltetni az emberre. Természetesen megvalósítható, de

akkor értelmét veszti, mert nem fogja szeretni az ember, talán az ellenkezője következik be. Ha azokkal külön foglalkozunk, akiknek van hozzá kvalitásuk, azoknak, akiknek kevesebb van pedig rávezetjük a sport szépségére, akkor jóval nagyobb eredményt érünk el, mintha erőltetnénk. Újvárosi Levente és Mészáros Gyula Tanáruraktól ezt a mintát láthattuk. Azt gondolom, hogy ez a szabály az élet számos másik területén is igaz. Köszönjük Tanár urak!

Végül de nem utolsó sorban köszönet illeti Baranyi Tanárnőt! Nem egyszerű feladat harminc, szinte idegen emberből közösséget faragni. Ezt a fáradságos munkát csak tovább nehezíti, hogy gyakran fennáll annak a veszélye, hogy a közösség felbomlik. Mindig egységben kell tartani. Ezt a közösséget felnövekvő félben lévő fiatalok alkották. Így gyakrabban lehettek voltak ellentétek, klikkesedések. Azonban a Tanárnő ezeket kivédte és egységben tartotta hat évig az osztályt. Egy olyan közösséggé formálta, ami nemcsak múltó kapcsolatokat eredményezett, mindössze csak egyetlen epizódot az emberi életben, hanem olyan kapcsolatokat melyek velünk maradnak. Olyan tapasztalatokat élményeket szerezhettünk meg, melyek meghatározzák az életünket. A gimnáziumban a legnagyobb szerepe az osztályfőnöknek van a nevelés tekintetében. A Tanárnő példát állított elénk, hogyan kell egy közösséget jóban-rosszban összetartani. Az olyan nehéz helyzetekben, mint a karantén, a Tanárnő mindig kitalált valamit, hogyan fogja össze az osztályt mondhatjuk nyugodtan, válságos időkben. Köszönet és hála mindazért a rengeteg áldozatért, amit értünk tett az évek során!

Az elmúlt percekben azt próbáltam kiemelni, hogy milyen fontos az erkölcsi minta egy tanárban és hogyan találtuk meg, mi diákok, mindezt a mintát Önökben. Hiszen posztmodern világunkban fontos, hogy tudjuk kik vagyunk, mi az identitásunk. Máskülönben csak sodródunk az árral, napjaink relativista társadalmaiban. Ezt leghatékonyabban a szilárd erkölcsi alapokon nyugvó oktatással lehet megakadályozni.

Kedves Tanáraink!

Fájó a búcsú, hiszen hat szép évet töltöttünk a gimnázium falai között. Nehéz évek voltak. Rengeteget kellett tanulni. Életünk egyik legnagyobb kihívásokkal teli korszakát éltük: az egyéniség kialakulását. Sok nálunk jóval idősebb ember még mindig hiányt szenved ebben. Részben a nevelői minta hiánya miatt. Nem volt erkölcsi kép, amihez igazodhattak. Csak magoltak az iskolában. Ugyanis az

információ gyűjtés önmagában csak magolás. Akkor válik tanulássá, ha értékekben is gazdagodunk. Mindenki, a középiskolát már korábban maga mögött hagyó ember említ egy „nagy tanárt” az életében. Ritka nagy szerencse, hogy ez a gimnázium nemcsak egy-két ilyennel, hanem számos erkölcsi mintával szolgáló tanárral rendelkezik. Köszönet illeti azokat a tanárainkat is, akik az osztály egy részét tanították, nagy hatást gyakorolva tanítványaikra. Továbbá családiassá, otthonossá tették számunkra a környezetet az iskola titkárai, személyzete, akik nem csupán adminisztratív munkát végeztek, hanem szeretettel segítettek nekünk mindenben. A gimnázium különleges, festői elhelyezkedése párosítva a nemcsak oktató, hanem nevelő tanárokkal, illetve egy családi diákközösséggel egy sajátos identitást ad a gimnázium számára. Egy olyan helyé teszi, amelyre büszkén mondják a diákok, hogy a tagjai lehetnek. Még egyszer köszönjük a kitartó munkájukat!